

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Hudební katedra

a) Bakalářský pěvecký koncert

**b) Dagmar Pecková a její interpretace výběru písní z cyklu
Moravská lidová poezie v písních Leoše Janáčka**

Bakalářská práce

Autor: Olga Linhartová

Studijní program: B7507/ specializace v pedagogice

Studijní obor: Hudební kultura se zaměřením na vzdělávání

Sólový zpěv se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: MgA. Petr Špaček, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. et MgA. Markéta Štefaniková

Zadání bakalářské práce

Autor: Olga Linhartová

Studium: P17P0825

Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Hra na nástroj a sólový zpěv se zaměřením na vzdělávání, Hudební kultura se zaměřením na vzdělávání

Název bakalářské práce: a) **Bakalářský pěvecký koncert b) Dagmar Pecková a její interpretace výběru písní z cyklu Moravská lidová poezie v písních Leoše Janáčka**

Název bakalářské práce AJ: a) Bachelor's singing concert b) Dagmar Pecková and her interpretation of songs from the cycle Moravian folk poetry in songs Leoš Janáček

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce je složena ze dvou částí. První část je tvořena sólovým koncertním výkonem, jehož předpokladem je vysoká úroveň technických dovedností studenta. Koncertní vystoupení má na základě vhodně zvolené dramaturgie prezentovat interpretační kvality diplomanta a jeho schopnost adekvátního stylového přístupu k interpretaci jednotlivých skladeb. Ke koncertnímu výkonu se váže druhá, teoretická písemná část v rozsahu cca 20-30 stran. Práce je hudebně-teoreticky zaměřená. Vztahuje se k výběru písní ze sbírky Moravské lidové poezie v písních Leoše Janáčka, v interpretaci Dagmar Peckové. Tento výběr písní je rovněž součástí bakalářského pěveckého koncertu.

HELFERT, Vladimír. Leoš Janáček : obraz životního a uměleckého boje I.V poutech tradice. Brno: Pázdírek, 1939. 404 s. JANÁČEK, Leoš, - (skladatel). Leoš Janáček : korespondence a studie : z dokumentačních fondů Etnologického ústavu AV ČR v Praze. Vyd. 1. Praha: Academia, 2002. 176 s. ISBN 80-200-0979-5. KUTA, Lukáš. Pecková : dítě štěstěny. Vydání první. Praha: Argo, 2018. 155 stran, 32 nečíslovaných stran obrazových příloh. ISBN 978-80-257-2393-7 ŠTĚDRŮŇ, Bohumír. Leoš Janáček : k jeho lidskému a uměleckému profilu. 1. vyd. Praha: Panton, 1976. 264 s., 80 obr. TROJAN, Jan, - (muzikolog). Moravská lidová píseň : melodika : harmonika : o harmonické struktuře lidové písně jako rezultátu melodické složky. Praha: Supraphon, 1980. 218 s.

Garantující pracoviště: Hudební katedra,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: MgA. Petr Špaček, Ph.D.
MgA. Petr Špaček, Ph.D.

Oponent: Mgr. et MgA. Markéta Štefaniková
Mgr. et MgA. Markéta Štefaniková

Datum zadání závěrečné práce: 16.1.2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci na téma „Dagmar Pecková a její interpretace výběru písní z cyklu Moravská lidová poezie v písních Leoše Janáčka“ vypracovala pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne:

Anotace

LINHARTOVÁ, Olga. *Dagmar Pecková a její interpretace výběru písní z cyklu Moravská lidová poezie v písních Leoše Janáčka*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2020. 40 s. Bakalářská práce.

Cílem práce je interpretační rozbor vybraných písní zpívaných Dagmar Peckovou podle nahrávky z CD Janáček: Moravian Folk Poetry in Songs. Součástí práce je rozhovor s pěvkyní, medailon o Dagmar Peckové a Leoši Janáčkoví.

Klíčová slova: interpretace písní, Dagmar Pecková, Leoš Janáček, písně, lidová poezie.

Annotation

LINHARTOVÁ, Olga. Dagmar Pecková and her interpretation of songs from the cycle Moravian folk poetry in songs Leoš Janáček. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2020. 40 pp. Bachelor Thesis.

The aim of this work will be an interpretative analysis of selected songs sung by Dagmar Pecková according to CD recordings Janáček: Moravian Folk Poetry in Songs. The work will include an interview with the singer, a medallion about Dagmar Pecková and Leoš Janáček.

Keywords: interpretation of songs, Dagmar Pecková, Leoš Janáček, Moravian folk poetry in songs.

Poděkování

Děkuji MgA. Petru Špačkovi Ph.D. za vedení práce, inspirativní přístup a podnětné připomínky. S díky vzpomínám na krásný, přínosný rozhovor a spolupráci s pěvkyní Dagmar Peckovou. Děkuji mému manželovi a také dětem za shovívavost, důvěru a oporu.

Obsah

Úvod.....	10
1 Leoš Janáček.....	11
1.1 Historie rodu.....	11
1.2 Dětství.....	12
1.3 Studium.....	13
2 Sběr písní.....	17
2.1 Lašské nářečí.....	18
2.2 Interpretace podle Janáčka.....	18
3 Interpretační analýza.....	20
3.1 Záře od milého, č. 4.....	20
3.1.1 Rozbor textu.....	20
3.1.2 Forma.....	20
3.1.3 Interpretace Dagmar Peckové.....	21
3.1.4 Podněty pro vlastní interpretaci.....	21
3.2 Obrázek milého, č. 5.....	22
3.2.1 Rozbor textu.....	22
3.2.2 Forma.....	22
3.2.3 Interpretace Dagmar Peckové.....	22
3.2.4 Podněty pro vlastní interpretaci.....	23
3.3 Polajka, č. 8.....	23
3.3.1 Rozbor textu.....	23
3.3.2 Forma.....	24
3.3.3 Interpretace Dagmar Peckové.....	24
3.3.4 Podněty pro vlastní interpretaci.....	24
3.4 Stálost', č. 16.....	24
3.4.1 Rozbor textu.....	25

3.4.2	Forma	25
3.4.3	Interpretace Dagmar Peckové	25
3.4.4	Podněty pro vlastní interpretaci	26
3.5	Koníčky milého, č. 18	26
3.5.1	Rozbor textu.....	26
3.5.2	Forma	26
3.5.3	Interpretace Dagmar Peckové	26
3.5.4	Podněty pro vlastní interpretaci	27
3.6	Tužba, č. 20	27
3.6.1	Rozbor textu.....	27
3.6.2	Forma	28
3.6.3	Interpretace Dagmar Peckové	28
3.6.4	Podněty pro vlastní interpretaci	28
3.7	Lavečka, č. 37	29
3.7.1	Rozbor textu.....	29
3.7.2	Forma	29
3.7.3	Interpretace Dagmar Peckové	29
3.7.4	Podněty pro vlastní interpretaci	30
4	Dagmar Pecková (medailon)	31
4.1	Rozhovor s operní pěvkyní Dagmar Peckovou.....	32
	Závěr	37
	Seznam použitých zdrojů.....	39
	Seznam příloh	41

Úvod

Téma bakalářské práce propojuje její praktickou a teoretickou část. Cílem je interpretační analýza výběru písní ze sbírky Moravské lidové poezie v písních Leoše Janáčka. Interpretační analýza umožní zpěvákům poučeně interpretovat tyto písně na základě pochopení textu, frázování a charakteru písně. Pro tuto práci mě inspirovala nahrávka těchto písní Dagmar Peckové-CD: Moravian folk poetry in songs z roku 1994. Toto CD obsahuje kompletní nahrávku sbírky Moravské lidové poezie v písních v provedení: Dagmar Pecková – zpěv, Ivan Kusnjer – zpěv, Marián Lapšanský – klavírní doprovod.

Pochopení textu písně a hudebních souvislostí zjištěných pozorným rozbořem, pomůže interpretům odhalit celou dimenzi lidové písně, jak oslovovala samotného Leoše Janáčka. Proto je práce zaměřena na důvod vzniku této sbírky, jejího poslání, které souvisí s podstatou interpretace. Část práce je věnována Leoši Janáčkově, historii rodu Janáčků, jeho dětství a studijních let. Práce svým rozsahem nemůže obsáhnout celý život a tvorbu Leoše Janáčka. Je zaměřena hlavně na způsob, kterým se sám propracoval k pravdivé interpretaci. Kládl na ní důraz celý život a stala se mu inspirací pro jeho originální nápěvkovou metodu. Proč se věnoval sběru lidových písní? Prožil těžký život, plný tvrdé práce, jehož výsledkem je hudební dílo daleko přesahujícím hranice nejen Moravy, Čech, i Evropy. Proč mu šlo o pravdivost každého slova? Zajímalo mne, s jakým nasazením a zapálením pro sběr lidových písní pracoval na zachycení jejich opravdovosti.

Výběr písní z Moravské lidové poezie v písních Leoše Janáčka analyzuji také pro vlastní interpretaci na bakalářském koncertě. V nahrávce jsem objevila vzor pro práci s hlasovou a dechovou technikou i pro pravdivé vyjádření písní. Postupovala jsem metodou analýzy textu, CD nahrávky, notového materiálu a řízeného rozhovoru. Cíleně pro bakalářskou práci vznikl jedinečný rozhovor se světově proslulou pěvkyní Dagmar Peckovou, který doplňuje pochopení její interpretace, přiblíží detaily z nahrávání a jejího vztahu ke sbírce. Pěvkyně souhlasila s nahráváním rozhovoru a následným přepisem. Po autorizaci souhlasila s jeho publikováním v práci.

Práce by měla sloužit jako inspirace studentům sólového zpěvu při studiu těchto písní. Přiblížit jim důležitost hudební analýzy, porozumění textu. Ukázat souvislosti mezi písní, autorem a hudebním doprovodem. Důležitou součástí interpretace je i souhra a vzájemné naslouchání si s korepitemem.

1 Leoš Janáček

Do interpretační analýzy díla Moravské lidové poezie v písních Leoše Janáčka nelze proniknout bez důkladné znalosti jeho osobnosti a života. Následující kapitola poskytne letmý pohled do historie rodu Janáčků, dětství Leoše Janáčka a průběhu jeho studia pro budoucí učitelskou, skladatelskou a vědeckou profesi.

1.1 Historie rodu

„Nejstarší kořeny rodu Leoše Janáčka lze zachytit ve druhé polovině 17. století ve Smilovicích.“¹ Část rodu nazývaná Frýdeckou větví má soukenickou tradici od roku 1697 až do roku 1794. Rozhodující změna nastala, když se Leošův dědeček, Jiří Janáček st. (ve svých šesti letech), s ovdovělou maminkou přestěhoval do Příboru. Tady byla maminka hospodyní na faře u P. Antonína Hermana, který byl Jiříkovým pěstounem. Tak začíná učitelská dráha Janáčků, vrcholící v osobě Leoše Janáčka. Páter Herman věděl, jak nejspíše je povolání duchovního a tím, že dal J. Janáčka st. na učitelská studia, změnil zaměření původně soukenického rodu na učitelský. Rod pozvedl k vyšší kulturní vrstvě. Jiří Janáček st. se neomezoval jen na učitelské dovednosti, přiučil se například: knihařství, řezbářství, štěpařství, ovocnářství a varhanářství. Byl výtečný ve hře na varhany stejně jako ve zpěvu.²

Jiří Janáček ml. se stal po otci učitelem i varhaníkem. Jeho první učitelské místo bylo v Neplachovicích, kde se setkal se sirotkem Křížkovským, kterému pomohl k místu fundatisty v Opavě. Dobrý skutek se mu oplatil na synovi Leošovi.³ Rodiče Leoše Janáčka, manželé Amálie a Jiří Janáček ml., sezdání roku 1838, žili spokojeným životem v Příboru, kde se jim narodilo pět dětí. Otec Leoše Janáčka, Jiří Janáček ml., nastoupil na volné učitelské místo v obci Hukvaldy. Rodina se rozrostla o dalších devět dětí. Jako desátý v řadě se 3. července 1854 narodil Leo Eugen Janáček. Z celkového počtu čtrnácti dětí přežilo jen devět.⁴ Na Janáčkově osobnosti vidíme a můžeme si ověřit, jak velkou roli v životě jedince hraje nejen prostředí, ve kterém se narodil a vyrůstal, ale i generace v geograficko-historickém kontextu daleko před ním. S místem, kde se narodil a vyrůstal, poznal i nářečí lašské, jako jeden z mnohých živých dialektů té doby, které ho ovlivnilo

---

¹ PROCHÁZKA, Jaroslav. Lašské kořeny života i díla Leoše Janáčka. Frýdek-Místek: Okresní a místní rada osvětová v Hudební matici Umělecké besedy v Praze, 1948, str. 49.

² HELFERT, Vladimír. *Leoš Janáček, obraz životního a uměleckého boje: První díl: V poutech tradice.* Praha: Oldřich Pazdírek, Brno, 1939, str. 25.

³ Tamtéž, str. 32.

⁴ Tamtéž, str. 38.

na celý život. Jak se píše v dialektologii moravské: „*Lid sám, nářečím tímto mluvící, řeč svou nazývá moravskou.*“⁵ Díky vlivu prostředí moravského kraje, se vyvíjela rodová tradice učitelského povolání předávaného z otce na syna. Toto předurčení nelze oprostít od hudebního vlivu, záliby v lidové písni daného kraje, kterou vyučovali vesničtí kantoři ve škole. Tehdy bylo zvykem, že učitel byl zároveň odpovědný za praktikování chrámové hudby jako regentschori. Jak píše *Vladimír Helfert* v první kapitole s názvem *Rodové kořeny*.⁶

Po tři generace probíhal neúnavný boj o přežití zděděných dispozic rodu Janáčků. Především neúnavná houževnatost v učitelské profesi, muzikálnost, bystrost a prudká přísná povaha. Vše se rodilo ve velmi příkrých podmínkách, které si dnes ani nedokážeme představit.⁷

1.2 Dětství

Dětství, na které celý život vzpomíná, nebylo nijak dlouhé, ani bezstarostné. Otec Leoše, Jiří Janáček ml., který byl učitelem v hukvaldské škole, měl podlomené zdraví. Důvodem byly nuzné podmínky ve školní třídě i v rodinné světnici. Vše bylo vlhké a studené. Než se dočkali nápravy, otec už nemohl ze zdravotních důvodů vykonávat svoji učitelskou profesi. Sám Leoš Janáček chodil do školy v Hukvaldech jen do věku 11 let. V hukvaldské škole, kde ho vyučoval jeho otec, neměl na rozdíl od svých sourozenců vynikající prospěch, ale jevil známky nadprůměrného hudebního nadání. Střípky radostných vzpomínek jsou snad proto také spojeny s hudbou. Nejvíce z výpomoci při figurálních mších na kůru v Rychalticích, které obohacoval svým zpěvem.⁸

*„Veškerá romantika dětských let je vyčerpána vzpomínkou na chůze na jitřní a na pouť k sv. Ondřeji na hradě a na cestu pro tympány do Rychaltic kolem hřbitova. Ukazuje se, že Janáček už od dětství neměl vyvinutý smysl pro romantiku, od útlého mládí v něm dřímala osobnost neromantická.“*⁹

---

⁵ BARTOŠ, František. *Dialektologie moravská, Nářečí slovenské, dolské, valašské a lašské. První díl.* Matices Moravská, Mor. Akc. Knihtiskárny, Brno 1886, str. 9.

⁶ HELFERT, Vladimír. *Leoš Janáček, obraz životního a uměleckého boje: První díl: V poutech tradice.* Praha: Oldřich Pazdírek, Brno, 1939, str. 31.

⁷ Tamtéž, str. 47.

⁸ RACEK, Jan. *Leoš Janáček: Člověk a umělec.* Brno: Krajské nakladatelství Brno, 1963, str. 15.

⁹ HELFERT, Vladimír. *Leoš Janáček, obraz životního a uměleckého boje: První díl: V poutech tradice.* Praha: Oldřich Pazdírek, Brno, 1939, str. 50.

Leošův otec požádal skladatele Křížkovského, kterému kdysi pomohl k místu fundatisty v Opavě o přijetí Leoše jako fundatisty v klášteře na Starém Brně. Nebylo to předznamenáním hudební dráhy, ale především ulehčení tíživé rodinné situace. Protože měl pěkný hlas, mohl být přijat a na studium učitelského zaměření si tímto vydělávat bez zatížení rodiny.¹⁰ „V jeho tvrdém lidovém původu je sám kořen jeho tvůrčího realismu.“¹¹

1.3 Studium

Leoš Janáček se jako výborný diskant mohl díky svému nadání ucházet o místo fundatisty v Arcibiskupství v Kroměříži, nebo v augustiniánském klášteře na Starém Brně.¹² Otec měl ještě v paměti, jaké možnosti vzdělání umožňovala fundace, ke které kdysi sám dopomohl Křížkovskému. Byl to sirotek Pavel Křížkovský, kterého učil v Neplachovicích ve škole, kde Jiří Janáček jako šestnáctiletý nastoupil na místo pomocníka učitele.¹³ Konečný výběr fundace nejspíše ovlivnilo toto dávné přátelství s tehdy již známým skladatelem Pavlem Křížkovským, který byl nyní ředitelem klášterní hudební školy v Brně.¹⁴ „Nejprve musel v Brně dokončit obecnou školu. Navštěvoval ve školním roce 1865-66 t. zv. hlavní školu na Lackerwiese (nynější školní ulice).¹⁵ Je jisté, že k takovému kroku vedla Leošova otce tíživá situace velké rodiny, rozrůstající se ve stísněných podmínkách a jeho zhoršující se nemoc. Sám Leoš Janáček vzpomíná na toto rozhodnutí jinak. Byl prý tak dychtivý po samostatnosti a vzdělání, že nechtěl sedět doma. Otcí byl vděčný za možnost pustit se do světa.¹⁶

„Fundatisté tvořili v první polovici 19. století pěvecký sbor a musili ovládat hudební nástroje i základy theorie. Jejich hudební výchova byla přísná a soustavná. Denně se cvičili ve zpěvu, na nástrojích, hlavně na klavíru, v kontrapunktu a v generálbasu. Učil mu Gotfr. Rieger, kontrapunktu učitel a skladatel Novotný, houslím Baroch v. Infeld, klavíru Hoffmann a lesnímu rohu Kubiček. Byla to tedy nejvyspělejší hudebněvýchovná organizace na Moravě.“¹⁷

---

¹⁰ HELFERT, Vladimír. *Leoš Janáček, obraz životního a uměleckého boje: První díl: V poutech tradice*. Praha: Oldřich Pazdírek, Brno, 1939, str. 51.

¹¹ Tamtéž, str. 46.

¹² Tamtéž, str. 51.

¹³ VOGEL, Jaroslav. *Leoš Janáček: Život a dílo*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963, str. 38.

¹⁴ Tamtéž, str. 41.

¹⁵ HELFERT, Vladimír. *Leoš Janáček, obraz životního a uměleckého boje: První díl: V poutech tradice*. Praha: Oldřich Pazdírek, Brno, 1939, str. 52.

¹⁶ VOGEL, Jaroslav. *Leoš Janáček: Život a dílo*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963, str. 41.

¹⁷ HELFERT, Vladimír. *Leoš Janáček, obraz životního a uměleckého boje: První díl: V poutech tradice*. Praha: Oldřich Pazdírek, Brno, 1939, str. 54.

Tady v životě budoucího velkého skladatele jistě dochází k násobení jeho pevného vztahu k moravskému kraji. První pouto se utvářelo v rodinném kruhu, který byl propojený s lidovou i chrámovou hudbou a prohloubilo se jistě dále při studiu pod vedením kvalitních kantorů a zapálených vlastenců. Jako fundatistovi byl jeho domovem po čtyři roky studií starobrněnský klášter. To byl tehdy pro něj celý svět. Tady se utvářely Leošovi myšlenky, inspirace pro budoucí život učitele i skladatele. Lepší základy pro svoji budoucí dráhu hudebního skladatele získat nemohl.¹⁸ Tam se také musel úplně sám vyrovnat s těžkou osobní ranou, která zasáhla celou rodinu. Hned v prvním roce studií přichází zpráva, že mu 8. března 1866 zemřel otec. Jak popisuje Helfert, který čerpá nejvíce ze životopisu Leošova bratra Vincenta, stal se jeho podporovatelem, poručníkem a oporou strýc Jan.¹⁹

Během studií ve starobrněnském klášteře je svědkem reformace chrámové hudby. Janáček byl svědkem velké zásadní změny ve vývoji chrámové hudby ve starobrněnském klášteře. Reformace probíhaly pod vedením Křížkovského, který se ujal odstranění hlučných intrád, zmenšil orchestr a zapojoval stále více skladeb dle reformních požadavků.²⁰ Dalším důvodem, proč si tolik vážil Křížkovského, byla jeho schopnost dirigovat sbor s takovým zapálením, které u nikoho jiného nepoznal. Skladby s ním nacvičené se dostaly chlapcům natolik pod kůži, že žádnou z nich nikdy nezapomenou. Byl nekompromisní v nácvičce, sám pro provedení natolik hořel, že tím mohl i své žáky zapalovat. Tady mladý Janáček čerpal vzor pro své další pedagogické působení. Křížkovský byl čistě vokální skladatel, což dokládají jeho sbory. Jistě zanechal svůj vliv i v Janáčkově skladatelském citu a smyslu pro vokální melodický styl. Specifický vokální výraz měl v jeho skladatelském vývoji velký dopad.²¹ Leoš Janáček si byl vědom, že jeho posláním bylo nastoupit v učitelství, proto již po třetím roce reálné školy zahájil studia na učitelském ústavu (1869-1872).²²

„Předepsaná bezplatná dvě léta učitelství absolvoval Janáček na cvičné škole tehdy již, Slovanského ústavu vzdělání učitelů v Brně, a to od 25. listopadu 1872.²³ Vysvědčení, které dostal Janáček 18. listopadu 1874, bylo druhé třídy a prohlašuje se

---

¹⁸ HELFERT, Vladimír. *Leoš Janáček, obraz životního a uměleckého boje: První díl: V poutech tradice*. Praha: Oldřich Pazdírek, Brno, 1939 str. 54.

¹⁹ Tamtéž, str. 53.

²⁰ Tamtéž, str. 55.

²¹ Tamtéž, str. 57.

²² VOGEL, Jaroslav. *Leoš Janáček: Život a dílo*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963, str. 46.

²³ HELFERT, Vladimír. *Leoš Janáček, obraz životního a uměleckého boje: První díl: V poutech tradice*. Praha: Oldřich Pazdírek, Brno, 1939, str. 72.

v něm za dobře způsobilého k samostatnému vyučování českému jazyku, zeměpisu a dějepisu na Obecných školách národních, jakož i na školách občanských s vyučovací řečí českou.“²⁴

Do této doby Janáček postupoval ve svém vzdělávání pro učitelskou dráhu. Jakmile nabyt svobody, už ho nemohlo nic od hudby odtrhnout. Studoval se zapálením, plánoval dopředu svá studia. Měl se stát nástupcem Křížkovského na místě ředitele kůru na Starém Brně, proto bylo logické jeho studium u Skuherského v Praze. Varhanická škola se zavazovala připravovat varhaníky schopné uskutečňovat reformace chrámové hudby.²⁵

Sám Janáček o období přijímacích zkoušek na tuto školu píše: „*Od těch dob, začal jsem přemýšlet o záhadách spojů harmonických.*“²⁶ „*Absolvoval dvouleté studium na Varhanické škole v Praze u Františka Zdeňka Skuherského během jednoho roku. V tu dobu se ještě nevyučovala skladba, ale tuto výuku suploval předmět harmonie a kontrapunktu.*“²⁷

Tato studia ohrozila jeho kritika přímo ředitele školy. „*Vytkl některé vady při přednesu chorálu a rozebral na příkladech tyto vady a navrhl jejich opravu. Něco takového se ovšem dotklo Skuherského, jenž byl ve věci svého umění značně nedůtklivý. Janáčková kritika ale dala Skuherskému jinou zbraň. Janáček totiž vytkl, že sbor nebyl stejnorodý, že se skládal z žáků reálky, z ochotníků a z posluchačů varhanické školy, že se zpěváci setkali poprvé při poslední zkoušce a nezvykli si na sebe, což mělo za následek některé nejasnosti a nejistoty ve zpěvu.*“²⁸

Tyto důkazy o Janáčkově nespokojenosti s interpretací díla jistě souvisí s jeho vlastní zkušeností s provedením různých sborů pod vedením Křížkovského. Důraz na správnou interpretaci podpořilo důkladné studium hudby, které si sám osvojil.

„*Janáček vykonal zkoušku ze zpěvu, varhan a klavíru a byl uznán způsobilým s vyznamenáním. Na základě toho byl pak jmenován 30. srpna 1876 provisorním učitelem hudby ve stupni a s povinnostmi cvičného učitele na učitelském ústavě a s podmínkou,*

---

²⁴ HELFERT, Vladimír. *Leoš Janáček, obraz životního a uměleckého boje: První díl: V poutech tradice*. Praha: Oldřich Pazdírek, Brno, 1939, str. 75.

²⁵Tamtéž, str. 76.

²⁶ VESELÝ, Adolf. *Pohled do života a díla Leoše Janáčka*, str. 31.

²⁷ VYSLOUŽIL, Jiří. *Dvě stě let české hudby na Moravě*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-3988-4, str. 41.

²⁸ HELFERT, Vladimír. *Leoš Janáček, obraz životního a uměleckého boje: První díl: V poutech tradice*. Praha: Oldřich Pazdírek, Brno, 1939, str. 88.

*že do roka si získá úřední oprávnění vyučovat také hře na housle. Janáček se doposud neučil hře na housle, a proto snad se odhodlal k doplňovací zkoušce z houslí až 7. listopadu 1878.*²⁹

Toužil po dalším studiu hudby na konzervatoři. Uvažoval o cestě do Petrohradu za Rubinšteinem. Cesta se neuskutečnila. Místo toho se již v říjnu roku 1879 stal žákem konzervatoře v Lipsku. Tady potkal jen jednoho správného učitele – Grilla. Do Lipska již odjížděl zasnoubený se Zdeňkou, dcerou svého nadřízeného v učitelském ústavu, ředitele Schulze. U Grilla dokončil studium hudebních forem a požádal o změnu studia na vídeňskou konzervatoř. Byl rád, že je blíž ke své snoubence. V dalším studiu pokračoval ve Vídni. Tato studia nebyla nijak šťastná. Nejvíce byl zklamán pedagogickým diletantismem.³⁰ „*A tak při ukončení svých studií v červnu 1880 stojí Janáček před začátkem svého vývoje k vlastní individuálnosti.*“³¹

Tady docházíme k závěru, čemu všemu se naučil. Pronikl do skladeb klasicismu, novoromantismu, a přesto dokázal svou pílí dojít dále než ostatní. Právě pravdivost jeho osobnosti, která vzešla z rodové tradice opravdového zapálení pro hudbu a vlastenectví ho dovedla k jeho jedinečnosti. Opravdový umělec tvoří na základě vlastních zkušeností, prožitků a propojení s historickými okolnostmi světa, který ho obklopuje. Tak si osvojil na nejlepších ústavech v Evropě vše, co nabízely v oboru skladby, hry na varhany, klavír, aby vše mohl využít ve vlastním pravdivém vyjádření hudby. O Janáčkově metodě píše *Jan Racek* v úvodu knihy *Janáčkových fejetonů*. Potvrzení o správnosti své cesty našel v nápěvkové metodě, protože vychází z reálné intonace lidské řeči a z lidových písní.³²

---

²⁹ HELFERT, Vladimír. *Leoš Janáček, obraz životního a uměleckého boje: První díl: V poutech tradice*. Praha: Oldřich Pazdírek, Brno, 1939, str. 102.

³⁰ HELFERT, Vladimír. *Leoš Janáček, obraz životního a uměleckého boje: První díl: V poutech tradice*. Praha: Oldřich Pazdírek, Brno, 1939, str. 147.

³¹ Tamtéž, str. 175.

³² RACEK, Jan. *Leoš Janáček Fejetony z lidových novin*. Brno: Krajské nakladatelství v Brně, 1958, str. 9.

2 Sběr písní

První díl Helfertovy monografie poukazuje na důvod vývoje moravské hudby takto: „To znamená, že kulturní rodová orientace se obracela vždy více k východu nebo severovýchodu, buď k Těšínu, Opavě, málokdy k Olomouci. Jeho rod nepřicházel v důvěrný styk se západní kulturou barokní, nebo klasickou, jak k nám proudila z Vídně, nebo přímo z Paříže. Tato celková orientace byla pak zesilována lidovými, rodovými kořeny. Jeho rod byl jednak řemeslnický, učitelský, ale vždy hluboce lidový.“³³

V písních prostý lid vlastně zanechával pro další generace otisk svých životních radostí i strastí. Každá píseň byla odrazem nějakého pohnutí duše. Vyjádřené pocity jsou spojené s radostí, smutkem, zážitkem, vzpomínkou, nebo přáním. Této pravdivosti si byl Janáček vědom, a proto ho sběr písní nenechával klidným.

„Skládal převážně folklorní hudbu, v níž vycházel z vlastních sběrů moravských lidových písní, tanců a instrumentální hudby. Ve výkladu jejich hudební podstaty se opíral o hluboké hudebně-teoretické vědomosti, hudebním folkloristou Janáček ve skutečnosti nikdy nebyl. Věcně a morálně Janáčka v zájmu o lidovou píseň podněcoval a podporoval jeho představený na učitelském ústavu, přední moravský jazykovědec a národopisec František Bartoš (1837-1906).“³⁴

K osudovému setkání došlo v roce 1886, kdy Janáček učil zpěv na nižším gymnáziu na Starém Brně. Seznámil se s kolegou Františkem Bartošem, který byl na Starobrněnském ústavu později ředitelem.³⁵ Všichni žáci na učitelském ústavu, nižším gymnasiu i varhanické škole, které vyučoval, poznali, že podle Janáčka je základem pravého umění vytrvalá a poctivá práce. Na výuku zpěvu dával velký důraz, vyučoval podle Pivodovy pěvecké školy. Se žáky nacvičoval písně z Kytice národních písní moravských s vlastními klavírními doprovody.³⁶

Leoš Janáček se podílel s Františkem Bartošem už na prvním vydání sbírky lidové hudby, která poprvé vyšla roku 1890 s názvem „Kytice z národních písní moravských, slovenských i českých.“ Nejdůležitější Janáčkovy studie „O hudební stránce písní

---

³³ HELFERT, Vladimír. *Leoš Janáček, obraz životního a uměleckého boje*, I. díl. V poutech tradice, Brno: Oldřich Pazdírek, 1939, str. 45.

³⁴ VYSLOUŽIL, Jiří. *Dvě stě let české hudby na Moravě*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-3988-4, str. 46.

³⁵ PROCHÁZKA, Jaroslav. *Lašské kořeny života i díla Leoše Janáčka*. Frýdek-Místek: Okresní a místní rada osvětová v Hudební matici Umělecké besedy v Praze, 1948, str. 88

³⁶ JANÁČEK, Leoš a Bohumír ŠTĚDRŇ. *Janáček ve vzpomínkách a dopisech*. Praha: Topičova edice, 1946. Topičovy bílé knihy, str. 44

moravských“ je součástí díla „Národní písně moravské v nově nasbírané.“³⁷ V tomto pojednání vysvětluje, jaký vliv měly doprovodné nástroje na podobu lidových písní v jejich harmonii a melodii.³⁸

Sám se sbíráním lidových písní zabýval. Dokonce jeho zásluhou byl v Brně zřízen Ústav pro lidovou píseň.³⁹ „A už 12. 12. 1906 sděluje Janáček vítězoslavně Artuši Rektorysovi: *„Milý příteli! Vyhrál jsem. – Otiskněte co nejrychleji: Sbíráme národní píseň na Moravě! Výnos ministeriální Vám sdělím co nejdříve. Vám oddaný Leoš Janáček.“*⁴⁰

Jak velký význam měla lidová píseň pro Leoše Janáčka je patrné i v jeho dalších dílech. Není možné je zde všechna zmínit. Detailně se jeho dílu věnovalo mnoho muzikologů, kteří ve svých knihách detailně popisují a analyzují jeho dílo. Například J. Vogel, V. Helfert a další.

2.1 Lašské nářečí

Takto popisuje nářečí lašské Jaroslav Procházka: *„Je to dialekt, jehož základním znakem je přízvuk na předposlední slabice a úsečnost, která značí úplný zánik délky (stryc, dobreho, prosiž, kusek). Slabiky de, te, ne se vyslovují měkce (děn, dzeň, tětka, něpiš). Charakteristickým znakem je též přeměna á v o (jo místo já, vološ místo voláš apod.). Nádech tohoto dialektu je podobný polštině, hlavně svou intonací.“*⁴¹

V další kapitole s názvem: *„Tvůrcové lašské hudební tradice“* zmiňuje vedle Leoše Janáčka i Františka Bartoše. Bartoš lašský kraj vyzdvihuje pro svůj krásný kostelní zpěv a lašskou taneční píseň jako podstatnou část moravského folkloru.⁴²

2.2 Interpretace podle Janáčka

Helena Salichová, která se jako studentka Akademie výtvarných umění v Praze sama věnovala lidovému umění a sbírala lidové písně, popisuje v knize *„Leoš Janáček*

---

³⁷ VOGEL, Jaroslav. *Leoš Janáček: Život a dílo*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963, str. 109.

³⁸ Tamtéž, str. 111.

³⁹ RACEK, Jan. *Leoš Janáček Fejetony z lidových novin*. Brno: Krajské nakladatelství v Brně, 1958, str. 63.

⁴⁰ PROCHÁZKA, Jaroslav. *Lašské kořeny života i díla Leoše Janáčka*. Frýdek-Místek: Okresní a místní rada osvětová v Hudební matici Umělecké besedy v Praze, 1948, str. 96.

⁴¹ PROCHÁZKA, Jaroslav. *Lašské kořeny života i díla Leoše Janáčka*. Frýdek-Místek: Okresní a místní rada osvětová v Hudební matici Umělecké besedy v Praze, 1948, str. 18.

⁴² Tamtéž, str. 36.

Sborník vzpomínek“ své osobní setkání se skladatelem roku 1920.⁴³ Poslechl si její zpěv lidové písně a hned ji upozornil, že lidovou píseň nemá zpívat operně.⁴⁴ „*Představte si, že vás nikdo neposloucha a že nezpíváte proto, abyste se někomu snažila zalíbit. Chci říci, že zpíváte sama pro sebe, abyste svemu srdci ulevila.*“⁴⁵ Jeho osobitý pohled na hudbu, interpretaci písní a harmonické vztahy v hudbě vůbec, jsou základními kameny v celé jeho práci. Důvody, které ho naléhavě vedly ke sběru písní na Moravě, nám z části objasní citace jeho vlastních slov.

„*Těm, kdož chtějí lidové písně zpívat, radil bych: běžte a učte se zpívat u těchto dědiců staré naší školy, jsou bídni, ba mnohý se mi skrýval, že neměl ani látaného oděvu, ale pospěšte si, sic vymře tak důležité ústní podání – v operních školách se s ním neshledáte.*“⁴⁶

To jsou naléhavá slova skladatele, který si byl vědom bohatství lidové hudby, tvořivosti a schopnosti, o kterou v jeho době všichni lidé měli být připraveni. Svoji činností chtěl pomoci, aby se tato schopnost ústního předávání lidové písně v její průzračné čistotě nevytratila. Lidová píseň nemá sloužit k předvádění mistrných hlasů, ale předání pohnutek, citových vzplanutí, ze kterých jednotlivé písně vzešly. Lidé si zpívali pro radost, pro upokojení duše, odlehčení každodenní dřiny a útrap svých životů. K tanci a pobavení se samozřejmě přidávali i hudci. „*Hudcům a harmonické stránce lidové hudby věnuje zvláštní kapitolu později ve své studii o hudební stránce národních písní moravských, kde rozebírá též vliv jednotlivých nástrojů na utváření nápěvků.*“⁴⁷

Leoš Janáček znal a dokázal vidět souvislosti mezi zněním písně a jejím hudebním doprovodem. Za nejzásadnější u zpěvu lidových písní považoval obecné zásady interpretace. Interpret má vědět co, proč a komu zpívá. Proč zpívám? Z radosti, smutku, ze vzpomínky? Komu zpívám, sobě, nebo publiku? Jsou to zásadní otázky, na které je nezbytné si odpovědět, než se pěvec pustí do svého přednesení lidových písní. Janáček kdysi řekl: „*Skladba je hluboký výstřižek z duševního života vlastního, skropená krví. Čím pravdivější skladba, tím hlubší.*“⁴⁸

---

⁴³ STOLAŘÍK, Ivo. *Leoš Janáček: Sborník vzpomínek*. Opava: Slezský studijní ústav v Opavě, 1958, str. 17.

⁴⁴ Tamtéž, str. 19.

⁴⁵ Tamtéž, str. 19.

⁴⁶ PROCHÁZKA, Jaroslav. *Lašské kořeny života i díla Leoše Janáčka*. Frýdek-Místek: Okresní a místní rada osvětová v Hudební matici Umělecké besedy v Praze, 1948, str. 100.

⁴⁷ Tamtéž, str. 100.

⁴⁸ RACEK, Jan. *Leoš Janáček Fejetony z lidových novin*. Brno: Krajské nakladatelství v Brně, 1958, str. 9.

3 Interpretační analýza

Zařazené písně pro interpretační analýzu jsou shodné s výběrem pro vlastní interpretaci na bakalářském půl recitálu. Notový materiál je v příloze B. Podkladem pro všechny části „Interpretace podle Dagmar Peckové“ jsou popisovány z nahrávky citované v použitých nahrávkách.

3.1 Záře od milého, č. 4

Zdalo se mně, zdálo, že se od hor mračí,   Zdalo se mně, zdálo, že se od hor blýská
A to se černajů, †: šohajovi oči.:†   A čeveňajů se, †: šohajovi líčka.:†⁴⁹

3.1.1 Rozbor textu

V písni dívka vzpomíná na svého milého. Na jeho černé oči, které jí připomínají zamračený obzor hor. Ve druhé sloce stejná gradující vzpomínka, na mládencovy červenající se líce, jako když se blýská od hor. V této písni vidíme disonanci v textu i v hudbě. Text písně na jedné straně vypráví o černých očích připomínajících celý obzor, co vše pro ni znamená. Spojení „*že se od hor mračí*“ naznačuje určité drama vzpomínky. Stejně je tomu ve druhé sloce, kde červenající se líce mají intimní charakter v rozporu s „*že se od hor blýská*“, což připomíná spíše osudovost a nevratnost chvíle. Rozpor je nádherně proveden i v hudbě. Rým je sdružený (aabb).

3.1.2 Forma

Formově jde o malou dvojdílnou písňovou formu s pravidelnou stavbou. První i druhý díl mají shodně čtyři takty, ve druhém dílu je pozměněné opakování posledních dvou taktů, které je ještě v závěru prodlouženo diminucí. Vzpomínkový charakter prvního dílu je skoro nostalgický svojí mollovou tóninou a k němu je kontrastní veselý charakter druhého dílu písně v durové tónině. Nálada písně je vyjádřena lehkým akordickým podbarvením a jeho držením jen pomocí pedálu. Kontrastní durová část druhého dílu je připravena harmonicky bohatším doprovodem.

---

⁴⁹ JANÁČEK, Leoš. *Moravská lidová poesie v písních = Mährische Volks poesie in Liedern* [hudebnina]. Překlad Kurt Honolka. Praha: Bärenreiter Praha, 2014, str. 4.

3.1.3 Interpretace Dagmar Peckové

Dagmar Pecková staví frázi po čtyřech taktech. Začíná v pianu a rozvíjí plnost tónů k forte na začátku 3. taktu (*že se od hor mračí*). Konec 4. taktu postupně zeslabuje opět do pianu. V první frázi, takty 1. - 4., je nebezpečí v pomlce na konci druhého taktu, která by ji mohla rozdělit. Východiskem, které použila Dagmar Pecková, je nenápadný nádech při dodržení pomlky a gradace pomocí dynamiky a důrazu na pokračující verš. Pro tento způsob podpoří i propojení textu, „*že se od hor mračí*,“ by bez navázání na „*zdálo se mně, zdálo*“ pozbývalo smyslu. Druhá fráze, 5. - 11. takt, „*a to se čerňajů šohajovi oči, šohajovi oči*“ pokračuje v pianu, v němž vykresluje melodii k pomlce na poslední době v 6. taktu a nenápadným nádechem propojuje frázi. Propojení je docíleno navázáním 7. taktu ve stejné dynamice a dotvoření fráze prozpíváním půlové noty při postupném zeslabování. Část „*šohajovi oči*“ 9. - 11. takt se opakuje výraznějším crescendem a decrescendem. Zeslabení podtrhuje snivou náladu. Samozřejmostí je rázovité nasazení vokálu *o* ve slově „*oči*,“ bez důrazu. Můžeme vycházet z přirozené recitace textu. Nádechy jsou pravidelné po dvou taktech. Ve druhé sloce jsou stejná slova „*Zdálo se mně, zdálo*“ v silnější dynamice, a tím trochu zaniká akcent na slabice „*zá-*“. Odpověď „*že se od hor blýská*“ je stejná jako u první sloky. Závěrečná část pokračuje v přechodu do pianu, které dosahuje maxima na začátku slova „*šohajovi*“. Před ním je i krátká dramatická pauza, mezi 9. a 10. taktem, která zesiluje účinek pianu a také závažnost vztahu k milému. Obě sloky mají v závěru ritardando.

3.1.4 Podněty pro vlastní interpretaci

Píseň má smutný charakter, text však obsahuje také milé, krásné, snad i veselé vzpomínky ze setkání s milým. Záleží velmi na interpretaci zpěváka, jestli dokáže svým zpěvem předat i tyto emoce. Pokud chceme udržet stejné tempo celou píseň, aby nedošlo ke zvolnění, musíme hlídat a neprotahovat druhou dobu 2. taktu.

3.2 Obrázek milého, č. 5

*Šla děvečka do haječka,
do zeleného,
potkala tam malerečka
čenookeho.*

*„Malerečku černooky,
pěkně tě prosim,
vymaluj mi obrázeček,
co v srdci nosim.“*

*„Nemaluj mi, malerečku,
svateho Jana,
vymaluj mi, malerečku,
mého galána.“⁵⁰*

3.2.1 Rozbor textu

Zpěvák je vypravěčem příběhu o prosté dívce (*děvečka*), která jde do zeleného lesíka (*haječka*). Na své cestě potká chlapce – lidového malíře (*malerečka*). Všimne si jeho černých očí. Druhá a třetí sloka jsou v přímé řeči. Dívka prosí malíře, aby pro ni namaloval jejího chlapce (*galána*), jehož má ráda (*obrázeček, co v srdci nosim*). Aby nemaloval svatého Jana. Chce od malíře (*malerečku*) namalovat svého chlapce. Je to toužebná píseň. Dívka se nechce obracet pohledem ke světci, svatému Janu, prahne po obrázku svého milého, ráda by se na něj stále dívala, měla ho před očima. Střídavý rým.

3.2.2 Forma

Píseň tvoří dva malé díly. Melodický vrchol je na začátku druhé poloviny písně. Rytmičtý model dvě osminy a dvě čtvrtové noty převažuje po celou skladbu. Rytmus kopíruje délku slabik. Zajímavá je zde tónina G mixolydická. V doprovodu jsou třetí doby v taktu většinou ozdobeny dvaatřicetinovými běhy do kvinty a zpět. Střídají se v pravé i levé ruce. Mírné tempo moderato podtrhuje vyprávěcí charakter.

3.2.3 Interpretace Dagmar Peckové

V první i druhé sloce pěvkyně začíná v mezzoforte. Dynamika graduje k melodickému vrcholu uprostřed písně. Textu je dobře rozumět, všechny slabiky působí skoro pochodově. Nejsou v legatu, je tím zvýrazněné nářečí, kde jsou krátké samohlásky. V koncové slabice slov „*děvečka, haječka, malerečka*“ vyslovuje výrazně a dříve konsonantu „-č,“ je tak mezi slabikami a není přiřazena k následující. Posiluje tím rázný pochodový výraz písně. Změna nastává v poslední sloce, kterou zpívá v mezzopianu a „-č“ již není tak osamocené. Poslední sloka mění charakter z pochodového na snivý,

---

⁵⁰ JANÁČEK, Leoš. *Moravská lidová poesie v písních = Mährische Volks poesie in Liedern* [hudebnina]. Překlad Kurt Honolka. Praha: Bärenreiter Praha, 2014, str. 5.

prosebný. Celá třetí sloka je více v legatu. V závěru zaznívá předepsané ritardando. Píseň zpívá plným hlasem se zvonivými vrchními tóny.

3.2.4 Podněty pro vlastní interpretaci

Interpretace písně je ztížena nářečím. V celém textu není žádná čárka nad vokály. Vyžaduje cvičení textu čtením/recitací krátkých souhlásek. Každý interpret při práci s textem, melodií, rytmem hledá své osobité uchopení a klade důraz na jiné detaily v písni a k vyjádření používá v různé míře všechny hudebně-výrazové prostředky.

3.3 Polajka, č. 8

<i>Polajko, polajko,</i>	<i>Nečarovala sem,</i>	<i>Čarovaly jemu</i>	<i>Čarovala jemu</i>
<i>dávno zme sa znaly,</i>	<i>ani má mamička,</i>	<i>moje černé oči,</i>	<i>má bílá hubička</i>
<i>keď zme šohajovi</i>	<i>než mu čarovaly,</i>	<i>keď jich viděl ve dne</i>	<i>keď mu sčebetala</i>
<i>spolu čarovaly.</i>	<i>mé černé očička.</i>	<i>musel přijít v noci.</i>	<i>jako laštovička.</i> ⁵¹

3.3.1 Rozbor textu

V článku časopisu *Naše řeč*, vysvětlují název byliny „*polajka: druh máty (ne peprná)*“.⁵² Rýmy dívka vypráví svůj příběh o přivábení mládence (*šohaje*). Na začátku zazní vzpomínka na dobu minulou. Uvede nás do příběhu, který se odehrál dávno. Povídá si s bylinkou – mátou (*polajka*), jak je to dávno, co se znali, když chlapce spolu přivábily (*čarovaly*). Tuto první vzpomínku sama opravuje, že ho nevábila ona, ani její maminka. Líbily se mu její černé oči. Dodává, že když je viděl ve dne (*dně*), musel za ní přijít i v noci. Poslední vzpomínka je, že se mládenci nejvíce líbila její ústa (*hubička*), když mu lichotila/vyprávěla (*ščebetala*), jako vlaštovička (*laštovička*). Přerývaný rým.

---

⁵¹JANÁČEK, Leoš. *Moravská lidová poesie v písních = Mährische Volkspoesie in Liedern* [hudebnina]. Překlad Kurt Honolka. Praha: Bärenreiter Praha, 2014, str. 8.

⁵²KLUSÁK, Karel. *K lidovým názvům rostlin ve velickém nářečí*. In: *Naše řeč* [online]. 2011 [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=4741>.

3.3.2 Forma

Jedna dvoj perioda se změnou jen v doprovodu. Melodie se důsledně opakuje. Vzpomínkový charakter předurčuje i mollová tónina. V doprovodu přeznívá základní tón akordu v místech, kde se fráze předěluje nádechem.

3.3.3 Interpretace Dagmar Peckové

První čtyři osminové noty znějí tlumeně, nejsou tak jiskřivé, jako ostatní. Navozuje to klidný vypravěčský pocit. Začíná v předepsaném tempu andante a postupně se agogicky propracovává do pocitově pohyblivějšího tempa. Frázování je po dvou taktech, které obsahují polovinu sloky. Vrchol fráze se shoduje s melodickým vrcholem. Každá fráze se vyklene z mezzopiana přes mezzoforte k melodickému vrcholu a zpět. Během písně zpívá text s písmenem „l“ v nářečí.

3.3.4 Podněty pro vlastní interpretaci

V písni pěvkyně uplatnila přirozený, plný hlas a jeho jiskřivou barvu. Ve zpěvu podává vyprávěný příběh klidně bez zbytečných důrazů a dynamických změn. Jednotlivé sloky mohou být dynamicky odlišené. Zpěvem vyprávíme příběh a můžeme si vzít vzor z přednášení textu. Píseň nám může vykreslit před očima jasný obraz celého příběhu.

3.4 Stálost', č. 16

Zelené sem sela,
červené mi schodí,
l: pověz mi, synečku,
kdo tebe rozvodí.:l

Rozvodí, rozvodí
celá má rodina,
l: že si ty chudobnej
maměňky děvčina.:l

Nedaj, Bože, nedaj,
fialence rozkvést,
l: nedaj sa, synečku,
od cérečky rozvést.:l

Šak já nedám, nedám,
Ani nerozvedú,
l: dokud' já, cérečko,
Dokud' ja živ budu.⁵³

---

⁵³ JANÁČEK, Leoš. *Moravská lidová poesie v písních = Mährische Volkspoesie in Liedern* [hudebnina]. Překlad Kurt Honolka. Praha: Bärenreiter Praha, 2014, str. 16.

3.4.1 Rozbor textu

Ve čtyřech slokách se nám rozkrývá rozhovor milé s milým. Připodobnění „*zelené sem sela, červené mi schodí*“, znázorňuje v zelené barvě naději lásky, připodobnění k jaru, začátku něčeho nového. Dále směřuje k vrcholu, kde červená barva představuje lásku, už známe její konec, zároveň i zlobu, hněv. Milá se vyptává milého (*synečku*), kdo jí od něj odtrhne (*rozvodí*). Milý odpovídá, že jsou proti jeho milé (*děvčina*) všichni z jeho rodiny, protože je dcerou chudé matky (*maměňky*). Dívka prosí Boha, aby nedopustil (*fialence rozkvést*), že milou opustí. Zdá se mi, že dívka spíš předpokládá velké komplikace, dovolává se Boha a chce, aby nedal fiale rozvést – ale květiny vždycky vykvetou, takže jako by chtěla nemožné. V květomluvě je fialka vyjádřením lásky, v křesťanství symbolem skromnosti, pokory a trpělivosti.⁵⁴ Aby se nedal od ní (*céřečky*) odtrhnout. Milý se chlubí, že ho od ní nikdo neodtrhne, dokud bude živý. Je to takový příběh s dobrým koncem. Chlapec příslibuje věrnou lásku dívce a uklidňuje jí, že ho od ní nic neodtrhne. Rým je přerývaný.

3.4.2 Forma

Jedna perioda. Předvětí i závětí se opakuje. Při opakování závětí je předposlední nota ozdobena odrazem. Jinak se liší jen doprovod. Píseň má rychlé tempo a dvoudobé metrum. Dynamika se mění pouze z forte na fortissimo.

3.4.3 Interpretace Dagmar Peckové

V písni Stálost' si rozhovor rozdělili Dagmar Pecková a Ivan Kusnjer. První a třetí sloka je dívčí text, zpívá tedy Dagmar Pecková, druhou a čtvrtou sloku zpívá Ivan Kusnjer. Zpívají s přirozenými důrazy v textu. Jednotlivé slabiky jsou důrazy tanečně členěny. Frázování je po šesti a dvakrát po pěti taktech. Dynamicky je změna jen v sedmém a osmém taktu, kde na melodickém vrcholu graduje do fortissima. Před opakováním zeslabují, aby pokračovali ve fortissimu. Ve třetí sloce Dagmar Pecková využívá prosebného zabarvení hlasu, kterého docílila měkčími a vázanějšími tóny.

---

⁵⁴ KLEMPERA, Jiří. *Řekni to květinou*. Praha: Horizont, 1996. ISBN 40-002-96, str. 148.

3.4.4 Podněty pro vlastní interpretaci

Provedení písně rozdělením slok mezi mužský a ženský hlas se zde úplně nabízí. Působí to pro poslech velice přirozeně. Je také důležité, že kvalitou a silou hlasu jsou si oba pěvci vyrovnanými partnery. Jistě je možné, aby píseň zpíval pouze jeden hlas. Musí sám najít, jakým způsobem od sebe dvě role odliší. Může využít různou barvu hlasu, nebo jinou dynamiku. Záleží na technických schopnostech zpěváka a záměru.

3.5 Koničky milého, č. 18

<i>Dybych já věděla,</i>	<i>Dybych já věděla,</i>	<i>Dybych já věděla,</i>
<i>čí su to koničky,</i>	<i>že sú to milého,</i>	<i>že sú frajírovy,</i>
<i>l: nažala bych já jim</i>	<i>l: nažala bych já jim</i>	<i>l: oplétla bych já jich</i>
<i>zelenej travičky.: </i>	<i>ovsa zeleného.: </i>	<i>zlatými pentlami.: ⁵⁵</i>

3.5.1 Rozbor textu

Píseň zpívá zamilovaná dívka. Stupňuje svoji péči o koně podle toho, čím jsou to koně. Kdyby věděla, čím jsou koně, nasekala (*nažala*) by jim zelenou travičku, kdyby byli jejího milého, nasekala by jim vydatnější krmení (*ovsa zeleného*). Ve třetí sloce zpívá, že pro chlapce (*frajíra*) by je ozdobila (*oplétla*) zlatými stuhami (*pentlami*). Sloky tvoří rým přerývavý.

3.5.2 Forma

Je to jedna z nejkratších písní. Jedná se o jednu periodu s pozměněným opakováním závětí. Zvláštností je v prvních pěti taktech stejný doprovod, který má prodlevu v pravé ruce a šestnáctinovou figurou v levé. Tempo je opět rychlé, metrum dvoudobé. Právě šestnáctiny v levé ruce působí velmi svižným tempem.

3.5.3 Interpretace Dagmar Peckové

V klavírním doprovodu je na začátku předepsané forte. Pěvkyně začíná měkce mezzoforte a crescendem postupuje k melodickému vrcholu první doby 3. taktu. Pokračuje decrescendem na konec fráze (*travičky*). Opakování závětí směřuje

---

⁵⁵ JANÁČEK, Leoš. *Moravská lidová poesie v písních = Mährische Volks poesie in Liedern* [hudebnina]. Překlad Kurt Honolka. Praha: Bärenreiter Praha, 2014, str. 18.

k nejhlubšímu vrcholu na druhé době v 11. taktu, poslední slabika ve slově (*ze-le-nej*). V celé písni drží svůj hlasový fond v rozmezích zpěvu prosté lidové písně, s veškerou propracovaností slovních akcentů a hudebních vrcholů. Žádná slabika není vyražená. V posledním taktu je příkladně znělé decrescendo. Dagmar Pecková tady dokázala zazpívat osminové noty s perfektní srozumitelností textu, a přesto jsou spojené směřováním k vrcholu fráze. Slabiky jsou propojené, a přitom vyslovené krátce. Dodržuje zapsané allegro tempo, mezi frázemi má jen krátký příděch. Píseň působí klidně. S klavíristou se dobře doplňují.

3.5.4 Podněty pro vlastní interpretaci

Zpěvák musí mít dechovou techniku na vysoké úrovni, aby zvládl píseň zazpívat v tempu. Velmi živý doprovod by neměl interpreta pohnout ke zběsilému tempu. Stále by měl mít na paměti, že je vypravěčem příběhu. Také klavírista nemůže zrychlovat už tak rychlé šestnáctinové noty. Opět závisí vyznění písně na propojení pěvce a klavíristy. Jen jejich vzájemné naslouchání a spolupráce může dát vyznít písni v celé kráse.

3.6 Tužba, č. 20

*Ej, Janku, Janičku,
voňavý hřebíčku,
jak's ty mně zavoňel,
v tom širém polečku!*

*To moje srdenko,
tak ve mně buchoce,
jako ta ryběnka,
v hlubokém potoce.⁵⁶*

3.6.1 Rozbor textu

Zvolání „*Ej, Janku, Janičku,*“ na začátku písně není úvod rozhovoru, je osobní vzpomínkou na milovaného chlapce. Dívka má vzpomínku spojenou s vůní koření (*hřebíčku*) v širém (*čirém*) poli (*polečku*). Zamilovanost podtrhuje druhá sloka. Moje srdce (*srdečko*), tak ve mně tluče (*buchoce*), jako ryba (*ryběnka*) v hlubokém potoce. Zdrobněliny jsou použity jak kvůli skloubení rýmů, i jako vyjádření vřelého vztahu k milému. Rým je přerývaný.

---

⁵⁶ JANÁČEK, Leoš. *Moravská lidová poesie v písních = Mährische Volks poesie in Liedern* [hudebnina]. Překlad Kurt Honolka. Praha: Bärenreiter Praha, 2014, str. 20.

3.6.2 Forma

Jedna perioda bez opakování o pravidelné stavbě. Čtyři takty předvětí a čtyři takty závětí. Tónina g moll vystihuje sladce bolestný tón vzpomínky. Začátek i konec písni je na základním tónu tóniny. Tempové označení je moderato=mírně, v třídobém metru.

3.6.3 Interpretace Dagmar Peckové

Zvolání „Ej, Janku“ zní velmi bolestně a odlišuje se od oslovení „Janičku“ obsahující láskyplnou vzpomínku. Frázování je pravidelné po čtyřech taktech, s přídechy po dvoutaktích. V doprovodu je na první dobu v první, druhé i třetí frázi tečkovaný rytmus, kde musí klavírista přesně reagovat na tempo pěvce, což je v nahrávce opravdu slyšet. Lehkost a přesnost zazpívaných šestnáctinových not v prostřední slabice slova „*hře-bí-čku*“ je také jedním z důkazů technické brilantnosti pěvkyně. Druhá sloka je celá výrazem zdrženlivější, jako když se dívka ponořila do vlastního snění. Na konci je vykreslené decrescendo a crescendo přes dvě fráze.

3.6.4 Podněty pro vlastní interpretaci

V písni nádherně souzní vykreslený doprovod klavíru s náladou a procítěním zpěvu. Emoci vyvolávající vzpomínka může posluchače přímo zasáhnout, být až hmatatelnou. Interpretace pěvce přímo souvisí s jeho vlastním prožitkem hudby, představy reálné situace.

3.7 Lavečka, č. 37

‖: *Ta naša lavečka,
aj už sa polámala,:‖
‖:co sem ze synečkem :‖
‖: aj na ní sedávala. :‖*

‖: *Byla to lavečka,
aj z dřeva olšového:‖
‖: *býl ten můj syneček:‖
‖: *srdenka falešného.:‖***

‖: *Ta naša lavečka,
na dvě se rozdělila,:‖
‖: že naše srdenka:‖
‖: obě dvě rozlúčila.:‖*

‖: *Ty naša lavečko,
aj zrůstni sa mi ešče,:‖
‖: *starodávny galán,:‖
‖: *aj navrat' sa mi ešče.:‖*⁵⁷**

3.7.1 Rozbor textu

V textu písně je vyjádřený stesk a vzpomínka nešťastné ženy. Vzpomíná na dobu, kdy ještě byla šťastná a sedávala na lavičce (*lavečka*) se svým chlapcem (*galán*). Dále popisuje, z jakého dřeva byla vyrobená. Spojení „*srdenka falešného*“ vyjadřuje, že jí milý lhal, podvedl ji. Lavička se polámala a jejich srdce rozloučila. V poslední sloce je bolestná prosba, aby se milý vrátil a lavička opět srostla „*zrůstni sa mi ešče.*“ Je to něžná intimní zpověď, výpověď zraněného nitra, pro zrazenou lásku. Rým přerývaný.

3.7.2 Forma

Tempové označení *andante*=zvolna, krokem a tónina *g moll* podtrhují náladu písně. Dvoudobé metrum s pravidelným příznávkovým doprovodem vystihuje prostou vzpomínku, lidový charakter. V prvním verši je repetice beze změny. V druhém je opakování textu rozepsáno se změnami melodie za sebou po každém verši.

3.7.3 Interpretace Dagmar Peckové

Píseň začíná klidným zpěvem bez velkých agogických změn. Dynamika koresponduje s frází a jejím vrcholem. Crescendo v prvních dvou taktech, prozpívání melodického vrcholu a decrescendo k repetici. Dýchání je pravidelné po dvou taktech. Jen na konci písně musí dech vystačit na tři takty. Při slově „*aj*“, kde je melodický vrchol,

---

⁵⁷ JANÁČEK, Leoš. *Moravská lidová poesie v písních = Mährische Volkspoesie in Liedern* [hudebnina]. Překlad Kurt Honolka. Praha: Bärenreiter Praha, 2014, str. 38.

je přesně rázovitě nasazen vokál „a“, který je krásně vyklenutý z piana do mezzoforte. V nahrávce je slyšet, jak srozumitelně zazpívat „*sr-denka*“. Zazpívá „s“ s neutrálním vokálem a „r“ připojí ho ke slabice „-de-“. Nejvíce odlišná je poslední sloka. Na jejím začátku je agogický posun vpřed a v jejím druhém verši je velmi výrazné zjemnění, pomocí velkého legata.

3.7.4 Podněty pro vlastní interpretaci

Poslech této písně v podání Dagmar Peckové lze využít jako výukový materiál při nácviu zpěvu slova „*srdenka*“ a inspirovat se zpěvem v legatu. Velké množství repetice nabízí možnost větší práce s barvou hlasu a dynamikou.

4 Dagmar Pecková (medailon)

Narodila se 4. dubna 1961 v Chrudimi. Své dětství prožila v Medlešicích u Chrudimi. Vyrůstala v přirozeném muzikálním prostředí. Maminka ráda zpívala, tatínek hrál na akordeon. Takto popisuje domácí prostředí sama Dagmar Pecková: „*Zpěv pro nás byl čistou radostí, přirozenou součástí života.*“⁵⁸

Své první studium zpěvu absolvovala v Chrudimi, v Lidové škole umění ve třídě paní učitelky Danuše Markové. Po neúspěšných přijímacích zkouškách na Pražskou konzervatoř studovala Gymnázium Josefa Ressela v Chrudimi. Touha studia na konzervatoři ji neopustila. Ve druhém ročníku gymnázia úspěšně složila přijímací zkoušky na konzervatoř do Prahy, kde začala studovat klasický zpěv.

Už během studia dostala svou první jevištní roli v americkém muzikálu *Snílci* v plzeňském divadle Alfa. Ve stejném roce, kdy ukončila studium na konzervatoři, získala angažmá v Hudebním divadle Karlín v Praze. Její první role v Karlínském divadle byla Hortensie z Heubergerova díla *Ples v Opeře*. Mezi další role, které ztvárnila, patří například role Lízy Doolittleové v muzikálu *My fair lady* (1984). V této době ještě stačila dvakrát hostovat v Národním divadle, a to v *Evženu Oněginovi* a *Faustovi*. V roce 1985 začala studovat v Semperově opeře v Drážďanech. Studium bylo tříleté, ale nebránilo tomu, aby se již po dvou letech stala sólistkou ansámblu. Tady byla její první rolí Rossina v *Lazebníku sevillském*.

Takto je sepsán profesní životopis na webových stránkách významné operní mezzosopranistky Dagmar Peckové: „*Po angažmá v Sächsische Staatsoper v Drážďanech byla několik let členkou Staatsoper v Berlíně. Během své úspěšné profesionální kariéry se představila na světových operních a koncertních scénách jako např. Bayerische Staatsoper, Carnegie Hall New York, Concertgebouw Amsterdam, Grand Théâtre de Genève, Hamburgische Staatsoper, Národní divadlo v Praze, Opéra de Monte-Carlo, Opéra National de Paris, Opernhaus Zürich, Royal Opera House Covent Garden London, San Francisco Opera, Sächsische Staatsoper, Staatstheater Stuttgart, Theater Basel, Théâtre du Châtelet Paris, Teatro Sao Carlo v Lisabonu,*

---

⁵⁸ KUTA, Lukáš. *Pecková Dítě štěstěny*. Praha: Argo, 2018. ISBN 978-80-257-2393-7.

Wigmore Hall v Londýně. Vystupovala opakovaně na prestižních mezinárodních hudebních festivalech.“⁵⁹

Její úspěšnou profesionální dráhu provázela opakovaná spolupráce s prestižními orchestry a pod uměleckým vedením významných dirigentů. Pro české posluchače je hlavně nezapomenutelnou Carmen, za kterou dostala v roce 1999 cenu Thálie. I jako světově známá a uznávaná operní pěvkyně se stále vrací do rodné země i k českým autorům. Jako Varvara z *Káti Kabanové* od Leoše Janáčka procestovala celý svět. Stále pokračuje v koncertní činnosti, nahrává nová CD-*Nativitas-Vánoční koledy, Musica Bohemica, Wanted/Písň Kurta Weilla*. Nejnovější CD vyšlo 25. 10. 2019: *The Magical Gallery*.⁶⁰

4.1 Rozhovor s operní pěvkyní Dagmar Peckovou

Jaký máte vztah k dílu Leoše Janáčka?

Janáčka považuji za jednoho z nejlepších světových skladatelů. Vyniká i mezi ostatními autory své generace. Ve světě jeho dílo převládá nad ostatními autory. Dokáží ho ocenit pro jeho expresionismus, výbušnost, originalitu. V době, ve které tvořil, byla právě tato zvláštnost základem úspěchu. Vymyká se veškerému zařazení. Svoji osobitostí si zasloužil světový úspěch, který v Čechách není zdaleka tak veliký. Používal folklor v celém svém díle. V melodické lince oper i písní zpodobňoval lašské nářečí, jeho mluvní intonaci. V orchestrálním doprovodu se odehrávají emoce. Toto žádný jiný skladatel nemá.

Kdy jste poprvé zpívala Moravskou lidovou poezii v písních?

Myslím si, že s těmito písněmi jsem začínala již v Lidové škole umění v Chrudimi. U paní učitelky Markové. Když jsem přešla na konzervatoř do Prahy, tak byly také součástí učební látky. Protože jsou jednoduché a hodí se jako základní látka pro hlasovou výuku. Vždy jsem obdivovala studentky, které u paní Boháčové zpívaly ve druhém ročníku árie Rusalky, ale dnes z nich nic není. Vyšly školu jako „traviaty“ a už jsem o nich nikdy neslyšela. Já jsem v tu dobu dlouze cvičila tyto písně u paní profesorky

---

⁵⁹ Životopis. In: *Dagmarpeckova.com* [online]. Copyright © [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <http://www.dagmarpeckova.com/#zivotopis>.

⁶⁰ Životopis. In: *Dagmarpeckova.com* [online]. Copyright © [cit. 2020-01-28]. Dostupné z: <http://www.dagmarpeckova.com/zivotopis/>.

Smolakové. Hlas to naštěstí vydržel a potom mi osud do cesty poslal paní Denygrovou, která mi moc pomohla, velmi jsme si rozuměly.

Čím Vás oslovila právě tato sbírka písní, že jste se k ní vrátila?

Vracím se k ní dodnes, protože to jsou lidové písně s velmi těžkým klavírním doprovodem. Je to nádherné. Je to prostý zpěv s emocemi v doprovodu. S Janáčkem je to jako s Wagnerem, každý napsal jen jeden písňový cyklus, takže pokud chcete zpívat Janáčka na Liederabend, nic jiného, než Lidovou poezii v písních si vybrat nemůžete. Tak jako u Wagnera Wesendonck-Lieder. Nazpívala jsem celou Moravskou lidovou poezii v písních spolu s Ivanem Kusnjerem. Tyto písně si zařazuji na každý koncert, je to veliké obohacení.

Kde vznikl nápad této nahrávky z roku 1994?

V Supraphonu působil tehdy Dr. Štílec. V současnosti má nahrávací studio Arco Diva. Za jeho ředitelování jsem udělala svoje nejlepší nahrávky. To byl: Janáček, Mozart, Mahler, Wagner, Brahms. Všechny jejich písně. Byli jsme tým, Dr. Štílec, já a Bělohlávek, někdy Irvin Gage. Nahráli jsme kompletní Ebenovu písňovou tvorbu, sám Eben mě doprovázel. Toto všechno za dramaturgie právě Dr. Štilce. Vybíral pro mě úžasné věci. Také v té době vznikla nahrávka studia Matouš s Bernardou Fink. Když jsem na jednom koncertě pozdravila pana Matouše, tak se na mě zadíval a řekl: „A stejně je ta Fink lepší.“ Ale tehdy mi to bylo úplně jedno.

Co pro Vás bylo při interpretaci zásadní?

Jsou to vřelé písně, ta lidovost písniček má sice jednodušší melodii, ale texty jsou o lásce (o opuštění, odpuštění, namlouvání, předvečeru ženitby, svatbě). Mají charakteristické znaky lidových písní. Je neuvěřitelné, co dokáží vyjádřit akordické spoje, které dotvoří, co melodie jen naznačí. To je pokladem Janáčkových písní, že je posunul a dokončil v klavírním doprovodu. Nahrávky písní se nedělají tak často, a když už se to má „zakonzervovat“, tak to musí být dobré.

Podle čeho jste si písně rozdělili?

V zásadě podle mužského a ženského textu.

Máte nějakou historku z nahrávání?

Vzpomínám si na příhodu ze studia, kdy jsem zadala a rafičky na přístrojích, se rozeběhly jedním směrem, ale už se nevrátily zpátky a přístroje pak museli opravovat.

Jak probíhalo nahrávání?

Nemyslím, že by to byl nějaký delší časový úsek. V podstatě jsem nahrávala na první dobrou. Tak asi po třech frekvencích jsme ještě nahráli dueta a pak už se nahrával Ivan Kusnjer. V porovnání s nahráváním aktuálního CD Hříšnice, o dvacet let později, se tenkrát v Janáčkově skoro nestříhalo.

Jaká byla spolupráce, souhra s klavíristou?

Než se přejde k nahrávání, musí to být v hlase nazpívané a s klavíristou secvičené. Tím, že naše příprava byla poctivá a z gruntu, tak jsme potom mohli postupovat plynule na jeden zátah. Aby to bylo kompaktní. Nejvíce jsem se naučila při spolupráci s Irvinem Gagem asi o dva roky později, ale i panu Lapšanskému jsem naslouchala. Je skvělý pianista, má dobré nápady, je si stylově věrný. Byl to zkušenější, o dvě generace starší pán. Byla jsem tehdy na začátku, především v písňové tvorbě. Písňové recitály, to je vždy týmová práce, není to o tom „já vám ukážu a ty hraj“. Musí to být propracované, oba si na sebe musí zvyknout. Klavírista ví, kde potřebuje zpěvák zpomalit, a zároveň pěvec nezatěžuje místa, která jsou pro klavíristu těžká. Byla to prostě týmová práce.

Jak jste se u jednotlivých písní rozhodovala pro frázování?

Frázování bylo dané. Melodie frázuje za vás, někde jde i fráze přes pauzy. V textu jsem hledala slova, která chci zdůraznit. Stávalo se mi, že jsem narazila na místa, kde při zdůraznění jednoho slova vznikal úplně jiný význam zpívaného textu. Fráze lze určitě stavět více způsoby, ale nejlepší je ten přirozený, zahrnující význam slov i citu. U mě to byla nejvíce záležitost intuitivní.

Jaká byla Vaše vlastní interpretační realizace?

Šlo mi o to věrohodně vyjádřit, co napsal Janáček. Některé věci vás dělají charakteristickou, aniž jste o to usilovala nebo stála. To je barva hlasu, vokály, užší, otevřenější, více vepředu, vzadu. Hlavně do toho dát obsah. V této nahrávce se mi to povedlo bez mimořádného usilování zcela intuitivně. Prostě to ve mně bylo. Poprvé jsem nahrávala v roce 1988 s FOK pod vedením pana dirigenta Bělohlávka desku Bohuslav Martinů-Nipponari. Tato nahrávka byla také intuitivním zpěvem.

Můžete porovnat oblíbenost Janáčka doma a v zahraničí?

Když Janáčka zařadím v Čechách, je publikum překvapené. V cizině ho milují. V roce 2004 jsem debutovala s Janáčkem v San Francisku v roli Lišáka. Reakce publika

byla ohromná, to se mi ještě nikde nestalo. To byl můj největší úspěch v životě na operním jevišti. Stala jsem se miláčkem publika. V tomto velkém operním domě bylo vždy úplně vyprodáno. Světovou kariéru jsem začala jako Varvara v Kátě Kabanové a jako Kabanicha. S Varvarou jsem navštívila Salcburský festival. Inscenace putovala po celém světě včetně Japonska. Hlas byl tak technicky připravený, že jsem pro to nemusela nic dělat. Pro mezzosoprán není Varvara nejlépe posazená, ale mně se zpívala zcela intuitivně. Šlo o pozitivní otevřenost a otevřenost všemu, jak to je u Varvary, což mi nedělalo problém. Varvara je mojí nejčastěji zpívanou rolí.

Jak hodnotíte recitálové publikum?

Procestovala jsem celý svět ať už s klavírními recitály, nebo se symfonickými orchestry a ve světě bylo cítit veliké nadšení. V Čechách se vývoj v ocenění klasické hudby nejvíce otevřel v devadesátých letech, ale později začal opět upadat. Lidi v Čechách nechtějí přemýšlet, poznávat něco nového, chtějí se jen bavit, bohužel. A hlavně na koncerty vážné hudby nejsou peníze, protože i ti dva interpreti mezinárodního renomé něco stojí. Nakonec je koncert v malém sále, pro 200 lidí a vstupenky jsou předražené. Bohužel o tom rozhodují většinou ti, kteří tomu nerozumějí. Nevidím v tom z tohoto důvodu budoucnost. Já jsem využívala jména, aby lidi přišli na koncert. Chtěla jsem vzdělávat publikum, tak jsem na program zařadila Wagnera a Mahlera. Samozřejmě lidé z toho byli v šoku. Chtěla jsem je někam posunout. Na závěr jako odměnu jsem jim zazpívala Carmen, a to už pak vstali a byli nadšení. Konečně.

Měníte nastavení hlasu při operním, nebo písňovém repertoáru?

Píseň je uzavřený příběh, klenot. Operní árie je virtuózní věc, tam se nic nedovíte, jde jen o to předvést hlas. Já to nesnáším. Mám o to raději písně, kde musíte vyslovovat, musíte hledat v textu, najít význam, musíte vědět, proč to chcete zpívat. Proč zrovna Strausse, Janáčka, Mahlera, Dvořáka. Vy sama to musíte vědět a uvědomit si, že jste vlastně medium mezi skladatelem a divákem, že to posíláte dál. Já jsem byla od začátku intuitivní člověk. Měla jsem písně vždycky radši. Tady se operní pěvkyně postaví na pódium a má představu, že musí předvést hlas a nedojde jí, že má předvádět a představovat něco úplně jiného. Ono to nedojde ani lidem, hlavně že tam stojí známá osobnost. Samozřejmě se musí rozlišovat opera a píseň. Píseň je intimní, má také gradaci, drama a forte, ale vždycky to má důvod.

Pocitujete s věkem rozdíl v interpretaci písní?

Hlas s věkem funguje jinak. Musím se víc rozezpívat. Když jste mladá, můžete si dovolit jakoukoli změnu, aniž byste o ní dlouze přemýšlela, všechno jde samo. Uděláte najednou piano a během dvou tónů rozvinete hlas do forte. Nejlepší je střední věk, kdy už máte zkušenosti, a ještě ten hlas. U Janáčka není technicky těžké to zpívat, ale při zpívání o lásce a vdávání máte představu mladé dívky, její naivitu. Tempo písní může být jiné nejen věkem. Třeba kvalitou hlasu, doprovodem. Určitě bych to teď zpívala jinak, ale ne proto, že bych chtěla, ale protože bych musela.

Kdo je nebo byl Vaším pěveckým vzorem?

Moje skvělá učitelka, sólistka Národního divadla v Praze, paní Antonie Denygrová. Přes ní jsem se dostala k Marii Callasové, která byla jejím velkým vzorem. Od té doby se zabývám postavou Marie Callasové.

Co je z hlediska interpretace písní Janáčka obecně nejtěžší?

Dle mého nic. Vše záleží na charakteru a technickém vybavení hlasu, aby písně vyzněly co nejpřirozeněji a bezprostředně.

Na co byste budoucí interprety upozornila, co byste jim poradila? Čeho se vyvarovat?

Pokud možno se nesnažit o “velké umění” a zachovat přirozenost hlasu a projevu. Pamatovat na to, že to jsou písně lidového charakteru.

Bylo součástí Vaší přípravy na interpretaci těchto písní poslech starších nahrávek?

Ne. A upřímně vůbec nevím, zda takto komplexní nahrávka už existovala.

Doporučila byste tento krok současným studentům, nebo se přikláníte k samostatnému studiu z notového zápisu?

Poslech vzorů je dobrá věc, ale mít svůj názor a projev je nejdůležitější.

Děkuji Vám za čas, ochotu a přínosné odpovědi, které využiji na začátku profesní dráhy.⁶¹

---

⁶¹ Rozhovor z 30. 5. 2019 v kavárně Dům hudby v Pardubicích.

Závěr

Studiem materiálů o životě Leoše Janáčka jsem získala velké množství informací, které potvrdily mé tušení, že interpretace byla vlastně jeho celoživotním tématem. Celý život se sám zaměřoval na pravdu vyjádřenou hudbou a tím i na pravdivou interpretaci. Už ve svém dětství byl obklopen chrámovou hudbou při bohoslužbách, na které měl po zbytek života radostné vzpomínky. Důkazem, že v díle umělce je to právě jeho život, jenž přímo ovlivňuje jeho tvorbu a zaměření jsou kapitoly nazvané Historie rodu, Dětství a Studium. Tam jsem získala odpověď, co mělo na jeho práci a profesní vývoj největší a zásadní vliv. Ovlivnila ho historie rodu Janáčků, ze které plyne jeho neúnavná pracovitost, někdy až tvrdohlavost, s jakou jde za svým cílem. Velkou roli mělo prostředí, ve kterém vyrůstal, protože se mohl setkávat s lidovou i chrámovou hudbou a samozřejmě pedagogové, se kterými se setkal během svých studií a pedagogického působení. Například Pavel Křížkovský, nebo František Bartoš.

V kapitole o sběru písní jsem se zaměřila na důvody, které ho ke sbírání lidových písní přivedly, charakteristiku lašského nářečí a Janáčkův pohled na správnou interpretaci lidových písní. Nebyl jediným ze skladatelů, ani učitelů, kteří se věnovali lidové písni, ale jeho hluboký vědecký, přitom zároveň přirozený způsob, jakým jeho klavírní doprovod nahrazuje lidové nástrojové doprovody písní je úplně jedinečný.

Výběr písní k analýze není náhodný. Shoduje se s písněmi, které ze sbírky *Moravské lidové poezie v písních* budu interpretovat na bakalářském půl recitálu. Analýzu jsem rozdělila do podkapitol shodných u všech analyzovaných písní. Rozborem textu vysvětluji některá slova lašského nářečí, pro pochopení obsahu, příběhu a nálady celé písně. Forma písně je hudební analýzou zaměřenou na členění vět a využitých hudebně výrazových prostředků v notovém zápisu. To jsou teoretické podklady pro studium před vlastní interpretací. Umožňují nám si uvědomit všechny textové a hudební důrazy. Dalším podstatným zdrojem je poslech interpretace Dagmar Peckové z CD nahrávky z roku 1994. Stala se mi inspirací pro zpěv vybraných písní. Z nahrávky upozorňuji na inspirativní místa z přednesu pěvkyně. Zkoumám její pojetí písně. Jak vyjadřuje náladu a staví fráze. Využití dechové a pěvecké techniky při propojení frází.

Závěrečná kapitola práce je věnována životopisu světové pěvkyně Dagmar Peckové, protože i její život je klíčem k pochopení její interpretace. Předkládá životopisná data, její dětství, studium, profesní růst, bohatost ztvárněných pěveckých rolí,

až po současné projekty, jež sama plánuje na několik let dopředu. Z důvodů unikátní příležitosti jsem využila šance osobního setkání a následného rozhovoru na téma interpretace. Umožnila mi odpovědi na mé otázky zaměřené na její způsob interpretace nejen lidových písní nahrávat. Získala jsem i svolení, aby byl přepsaný autorizovaný rozhovor součástí bakalářské práce. V rozhovoru jsou zachyceny osobní zkušenosti i návody, na co si dát při interpretaci pozor. Kolik je za uměleckým výkonem úsilí, práce a spolupráce.

Pro mě osobně to nejsou jen myšlenky napsané na papír. Díky projektu v rámci Festivalu Zlatá Pecka jsem měla možnost se aktivně zúčastnit i interpretačních kurzů pod jejím vedením. Je to zážitek, který mě velmi obohatil o osobní zkušenost, jak pracovat na interpretaci písní. Vše popsané jsem viděla v praxi.

Věřím, že práce poskytne budoucím interpretům možnost využít rozbor vybraných písní pro ujasnění jejich vlastního pohledu na pravdivost osobní interpretace. Jsem přesvědčena, že jen důkladný rozbor skladeb může poskytnout oporu pro kvalitní interpretaci.

Seznam použitých zdrojů

a) Tištěné zdroje

BARTOŠ, František. *Dialektologie moravská, Nářečí slovenské, dolské, valašské a lašské. První díl*. Matice Moravská, Mor. Akc. Knihtiskárny, Brno 1886.

HELPERT, Vladimír. *Leoš Janáček, obraz životního a uměleckého boje: První díl: V poutech tradice*. Praha: Oldřich Pazdírek, Brno.

JANÁČEK, Leoš a Bohumír ŠTĚDRŇ. *Janáček ve vzpomínkách a dopisech*. Praha: Topičova edice, 1946. Topičovy bílé knihy.

JANÁČEK, Leoš. *Moravská lidová poesie v písních = Mährische Volkspoesie in Liedern* [hudebnina]. Překlad Kurt Honolka. Praha: Bärenreiter Praha, 2014. ISBN 201-01-11-01399-6.

KLEMPERA, Jiří. *Řekni to květinou*. Praha: Horizont, 1996. ISBN 40-002-96.

KUTA, Lukáš. *Pecková Dítě štěstěny*. Praha: Argo, 2018. ISBN 978-80-257-2393-7.

PROCHÁZKA, Jaroslav. *Lašské kořeny života i díla Leoše Janáčka*. Frýdek-Místek: Okresní a místní rada osvětová v Hudební matici Umělecké besedy v Praze, 1948.

RACEK, Jan. *Leoš Janáček Fejetony z lidových novin*. Brno: Krajské nakladatelství v Brně, 1958.

RACEK, Jan. *Leoš Janáček: Člověk a umělec*. Brno: Krajské nakladatelství Brno, 1963

STOLAŘÍK, Ivo. *Leoš Janáček: Sborník vzpomínek*. Opava: Slezský studijní ústav v Opavě, 1958.

VESELÝ, Adolf. *Pohled do života a díla Leoše Janáčka*.

VOGEL, Jaroslav. *Leoš Janáček: Život a dílo*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963.

VYSLOUŽIL, Jiří. *Dvě stě let české hudby na Moravě*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-3988-4.

b) Elektronické

Diskografie. In: *Dagmarpeckova.com* [online]. 2019 [cit. 2020-01-28]. Dostupné z: <http://www.dagmarpeckova.com/diskografie/>.

KLUSÁK, Karel. *K lidovým názvům rostlin ve velickém nářečí*. In: *Naše řeč* [online]. 2011 [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=4741>.

Program. In: *Hudební festival Zlatá pecka* [online]. 2020 [cit. 2020-01-31]. Dostupné z: <https://www.zpfestival.cz/program>.

Životopis. In: *Dagmarpeckova.com* [online]. Copyright © [cit. 2020-01-28]. Dostupné z: <http://www.dagmarpeckova.com/zivotopis/>.

c) Použité nahrávky

Janáček, Leoš. *Moravská lidová poezie v písních: Ukvaldská lidová poezie v písních: Slezské písně (ze sbírky Heleny Salichové*. [zvukový záznam na CD] Pecková, D., Kusnjer, I., Lapšanský, M., 1994 Supraphon Records.

Seznam příloh

Příloha A: Diskografie Dagmar Peckové.....1

Příloha B: Písňe pro interpretaci.....3

Příloha A: Diskografie Dagmar Peckové

Nativitas: Christmas Songs of Old Europe, 2018

Mahler, Das Lied von der Erde, 2018

Weill: Wanted. Songs of Kurt Weill, 2017

Sinful Women, 2015

Sny, Wagner, Mahler, Brahms, Berio, 2014

Dvořák, Stabat Mater, 2012

Mahler, Symfonie č. 2, 2011

Mahler, Symfonie č. 8, 2010

Martinů, Nipponari, Kouzelné noci, Česká rapsodie, 2008

Debussy, Le Martyre de St. Sebastien, 2008

Liszt, Die Legende Von Der Heiligen Elisabeth, 2005

Best Arias, 2003

Schumann, Das Paradies und die Peri, 2002

Mahler, Schönberg, Symfonie č. 8, Jakobův žebřík, 2002

Árie ze světových oper, Mozart, Mascagni, Leoncavallo, Čajkovskij, Bizet, 2002

Dvořák, Písňový recitál, 2001

Eben, Písně, 2000

Písně, Strauss, Schoeck, Berg, 2000

Mahler, Symfonie č. 3, 1999

Písňový recitál, Wagner, Schönberg, Zemlinsky, Brahms, 1999

Janáček, Zápisník zmizelého, Sonáta es moll „Z ulice“, 1998

Janáček, Káťa Kabanová-Opera o 3 dějstvích-komplet, 1997

Mahler, Písně, Adagietto, 1996

Berio, Mahler, Písně / lidové písňe, 5 raných písní, Chlapcův kouzelný roh, 1996

Mozart, Árie z Mozartových oper, 1994

Janáček, Moravská lidová poezie, 1994

Janáček, Balady, 1994

Slavický, Symfonieta č. 4, 1994⁶²

---

⁶² Diskografie. In: *Dagmarpeckova.com* [online]. 2019 [cit. 2020-01-28]. Dostupné z: <http://www.dagmarpeckova.com/diskografie/>.

Příloha B: Písně pro interpretaci

4

4. Záře od milého   Strahlen vom Liebsten

Andante

Zdá - lo se mně, zdá - lo, že se Ge -
1. Und mir träum - te, träum - te von Ge -
2. Und mir träum - te, träum - te von Ge -

od hor mra - či, a to se čer - ňa - jú šo - ha -
wit - ter - wol - ken, und da wur - den dun - kel mei - nes
wit - ter - blit - zen, und da wur - den rö - ter mei - nes

jo - vi o - či šo - ha - jo - vi o - či.
Lie - sten Au - gen, mei - nes Lieb - sten Au - gen.
Lieb - sten Wa - gen, mei - nes Lieb - sten Wan - gen.

Zdalo se mně, zdálo,
že se od hor blýská,
a červeňají se
[: šohajovi líčka. :]

H 4570

Obr. č. 1: Záře od milého⁶³

⁶³JANÁČEK, Leoš. *Moravská lidová poesie v písních = Mährische Volkspoesie in Liedern* [hudebnina]. Překlad Kurt Honolka. Praha: Bärenreiter Praha, 2014, str. 4.

5. Obrázek milého

Das Bild des Liebsten

Moderato

Šta dě - več - ka do ha - ječ - ka,
 1. Ging ein Mäd - chen in ein Wäld - chen,
 2. Lie - ber schwar - zer Ma - ler bit - te,
 3. Mal mir nicht, mein lie - ber Ma - ler,

Jemně a lehce
 Fein und leicht

do ze - le - ne - ho, po - tka - ſa tam
 in den grü - nen Wald, traf dort ei - nen
 mal' mir, was ich mag, ma - le mir das
 Sankt Jo - han - nes hin, mal' mir mei - nen

rit.

ma - le - reč - ka ěer - no - o - ke - ho.
 schwar - zen Ma - ler, ěer ein Bild - chen malt.
 Bild - chen, das ich tief im Her - zen tragt
 Lieb - sten, dem ich gut von Her - zen bin.

„Malerečku černoooky, Nermaluj mi, malerečku,
 pěkně tě prosim, svateho Jana,
 vymaluj mi obrazeček, vymaluj mi, malerečku,
 co v srdci nosim. meho galana.“

H 4570

Obr. č. 2: Obrázek milého⁶⁴

⁶⁴ JANÁČEK, Leoš. *Moravská lidová poesie v písních = Mährische Volkspoesie in Liedern* [hudebnina]. Překlad Kurt Honolka. Praha: Bärenreiter Praha, 2014, str. 5

8. Polajka

Die Feldblume

Andante

Po-laj-ko, po-laj-ko, dáv-no zme sa zna - ťy, keď zme do-ha-jo - vi
 1. Blu-me, klei - ne Blu-me, die ich lang schon kannte, als sie mei-nen Schatz mit
 2. Mei-ne schwarzen Au-gen hal-ten ihn ge-fan-gen, sieht er sie bei Tu-ge,

spo-ľu ča-ro-va-ťy. Ne-ča-ro-va-ťa sem, a - ni má ma-mič - ka,
 Lie-bes-zau-ber ban-te. Doch wie mag die Blu-me wohl zum Zaubern tau-gen,
 teiĉt ihn nachts Ver-lan-gen. Mei-ne ro-ten Lip-pen ha-ben ihn ver-zau-berť,

neĉ mu ča-ro-va-ťy mé čer-né o-čič - ka.
 da ihn nur ver-zau-beru, mei-ne schwar-zen Au-gen.
 wenn sie wie die Schwal-be lieb-lich ihm ge-plau-derť.

Čarovaly jemu
 moje čer-né oči,
 keď jich viděl ve dně,
 musel přijít v noci.

Čarovala jemu
 ma bílá hubička,
 keď mu ščebetala
 jako laštovička.

H 4570

Obr. č. 3: Polajka⁶⁵

⁶⁵ JANÁČEK, Leoš. *Moravská lidová poesie v písních = Mährische Volkspoesie in Liedern* [hudebnina].
 Překlad Kurt Honolka. Praha: Bärenreiter Praha, 2014, str. 8.

16. Stálost'

Beständigeke

Allegro

Ze - le - né sem se - ja, ÷er - vo - né
 1. Grä - nes hab' ich ge - sät, ro - tes kam
 2. Va - ter und Mut - ter auch hal - ten mich
 3. Veil - chen blüht al - le Jahr', nie - mand kann
 4. Nie - mand zwingt mich, mein Schatz, trau' mei - nem

mi scho - di, po - vèz mi, sy - neč - ku,
 aus der Saat, sag mir, wer dich, Lieb - ster,
 fern von dir, weil du die Arm - ste in
 es ihm wehr'n, so zwingt auch dich kei - ner,
 treu - en Sinn, ich lass' dich nim - mer, so

kdo te - be roz - vo - di; po - vèz mi, sy - neč - ku,
 mir so ent - frem - det hat, sag mir, wer dich, Lieb - ster,
 un - se - rem Dor - fe hier, weil du die Arm - ste in
 hast du mich wirk - lich gern, so zwingt auch dich kei - ner,
 lang' ich am Le - ben bin, ich lass' dich nim - mer, so

H 4570

H 4570

Obr. č. 4: Stálost' - 1. část⁶⁶

⁶⁶ JANÁČEK, Leoš. *Moravská lidová poesie v písních = Mährische Volkspoesie in Liedern* [hudebnina]. Překlad Kurt Honolka. Praha: Bärenreiter Praha, 2014, str. 16.

kdo te - be roz - vo - dí,
 mír so ent - frem - det hat.
 un - se - rem Dor - fe hier.
 hast du mich wirk - lich gern.
 lang' ich am Le - ben bin.

p

Rozvodí, rozvodí
 celá má rodina,
 [: že si ty chudobnej
 maměnky děvčina. :]

Nedaj, Bože, nedaj,
 fialence rozkvést,
 [: nedaj sa, synečku,
 od cérečky rozvést. :]*)

Šak já nedám, nedám,
 ani nerozvedú,
 [: dokud já, cérečko,
 dokud já živ budu. :]

*) Jako nikdo nezabrání fialce rozkvéstí, tak ani ty si brániti nedej.

Obr. č. 5: Stálost⁶⁷ - 2. část⁶⁷

⁶⁷ JANÁČEK, Leoš. *Moravská lidová poesie v písních = Mährische Volkspoesie in Liedern* [hudebnina]. Překlad Kurt Honolka. Praha: Bärenreiter Praha, 2014, str. 17

18. Koničky milého

Des Liebsten Rösser

Allegro

Dy-bych já vě - dě - la, éi sú to ko - nič - ky, na - ža - la bych.
 1. Wem ge - hör'n die Rös - ser, die auf dem Feld ste - hen? ger - ne wür - de
 2. Sind's des Lieb - sten Rös - ser, die auf dem Feld ste - hen, grü - nen Ha - fer
 3. Wülst' ich, daß die Rös - ser ge - hör'n dem Herz - lieb - sten, ger - ne wür - de

já jim ze - le - néj tra - vič - ky, na - ža - la bych já jim ze -
 ich für sie grü - nes Gras mä - hen, ger - ne wür - de ich für sie
 wür - de ich dann für sie mä - hen, grü - nen Ha - fer wür - de ich
 ich sie mit gold' - nem Band zie - ren, ger - ne wür - de ich sie mit

le - néj tra - vič - ky.
 grü - nes Gras mä - hen.
 dann für sie mä - hen.
 gold' - nem Band zie - ren.

Dybych já věděla,
 že sú to milého,
 [: našala bych já jim
 ovsu zeleného. :]

Dybych já věděla,
 že sú frajírovy,
 [: oplétla bych já jich
 zlatými pentlami. :]

H 4570

Obr. č. 6: Koničky milého⁶⁸

⁶⁸ JANÁČEK, Leoš. *Moravská lidová poesie v písních = Mährische Volkspoesie in Liedern* [hudebnina].
 Překlad Kurt Honolka. Praha: Bärenreiter Praha, 2014, str. 18.

20. Tužba

Sehnsucht

Moderato

Ej Jan - ku,   Ja - nič - ku,   vo - ňa - vý   hře - bič - ku,
 1. Ja - nek mein,   Ja - ní - tšek,   wůr - zí - ge   Nů - ge - lein,
 2. Fühlst du nicht,   wie mein Herz   in der Brust   hef - tigschlägt,

jak's ty mně za - vo - ňěl   v tom či - rém   po - leč - ku,
 ha - ben mir ge - duf - tet   drau - ßen am   Wie - sen - rain.
 so wie sich ein Fisch - lein   re - ge im   Bach be - wegt.

To moje srdenko
 tak ve mně buchoce,
 jako ta ryběnka
 v hlubokém potoce.

H 4570

Obr. č. 7: Tužba⁶⁹

⁶⁹JANÁČEK, Leoš. *Moravská lidová poesie v písních = Mährische Volkspoesie in Liedern* [hudebnina]. Překlad Kurt Honolka. Praha: Bärenreiter Praha, 2014, str. 20

37. Lavečka

Der Steg

Andante ♩

Ta na - ša ľa - več - ka,   aj už sa po - ľa - ma -
 1. Un - ser Steg am Ba - che,   ach, der ist nun ge - bro -
 2. Un - ser Steg am Ba - che,   ach, war aus Er - len - bret -
 3. Un - ser Steg am Ba - che,   ist bro - chen in zwei Tei -
 4. Du mein Steg am Ba - che,   ach wachst zu - sam - men wie -

la,   co sem ze sy - neč - kem,   co sem ze sy - neč - kem,
 chen,   saß dort mit dem Lieb - sten,   saß dort mit dem Lieb - sten,
 tern,   doch mein falscher Lieb - ster,   doch mein falscher Lieb - ster,
 le,   so wie uns - re Her - zen,   so wie uns - re Her - zen
 der,   mein ver - trau - ter Lieb - ster,   mein ver - trau - ter Lieb - ster,

aj na ni se - dá - va - ľa,   aj na ni se - dá - va - ľa.
 ach, dem ich mich ver - spro - chen,   ach, dem ich mich ver - spro - chen.
 ach, hat mich lang ver - ges - sen,   ach, hat mich lang ver - ges - sen.
 nun von ein - an - der schei - den,   nun von ein - an - der schei - den.
 ach, kehrt zu - ruck mir wie - der,   ach, kehrt zu - ruck mir wie - der.

[: Byla to ľavečka
 aj z dřeva olšového, :]
 [: býl ten můj syneček :]
 [: srdenka falešného. :]

[: Ta naša ľavečka
 na dvě sa rozdělila, :]
 [: že naše srdenka :]
 [: obě dvě rozlúčila. :]

[: Ty naša tavečko,
 aj zrůstni sa mi ešče, :]
 [: starodávny galán, :]
 [: aj navrat sa mi ešče! :]

H 4570

Obr. č. 8: Lavečka⁷⁰

⁷⁰ JANÁČEK, Leoš. *Moravská lidová poesie v písních = Mährische Volkspoesie in Liedern* [hudebnina].
 Překlad Kurt Honolka. Praha: Bärenreiter Praha, 2014, str. 38